

Kitap Okuyanlar Daha Güzel Cümleler Kuruyorlar

Efsa Ece TEMUR*

SÖYLEŞİ: Buket Dedeoğlu ORHUN**

*Efsa, kitap ...'dır denildiğinde ne dersin?
Sence kitap nedir?*

Kitap insanların bilgilenmesi için okunan bir eşyadır. Sayfalı, içinde yazı, resim olan bir nesne. İçinde hep bilgi olmasa da eğlenceli şeyler de oluyor.

Sürekli kitap okuyor musun? Kitap okumaya nasıl başladın?

Okuyorum. Çok okurum çünkü severim. Kitap okumaya şöyle başladım: Küçükken birinci sınıfa başladım. İlk önce resimleri okuyordum. Resimlerle yazıları birleştirmeye çalışıyordum. Sonra birinci sınıfta kütüphaneye kayıt yaptırıldılar bizi. O zaman ilk okuduğum kitap, böyle periler uçuyordu, çoğunlukla resim vardı. Yazılar da vardı, onları da okumaya çalışıyordum. Böyle işte salıncakta sallanıyordular, çok eğlenceli bir kitaptı. İlk okuduğum kitap oydu.

Bundan sonra kitap okuma alışkanlığın nasıl gelişti? Farklı kitaplar okuma isteğinin nasıl oluştu?

Öğretmenim biraz daha büyüyünce çocuk kitapları yerine roman türü kitaplar okutmaya başladı bize. Ben de onları okudukça daha çok kitap okumak istedim. Çünkü bazıları acıklıydı, bazıları duygusaldı. Ben çok duygusal olduğum için duygusal şeyleri severim. O yüzden *Beyaz Gemi* veya yazarı Susanna Tamaro olan *Tobia ve Melek* mesela. Onları okudukça içimden okumak geliyor. Böyle böyle okudum, okudum, okudum...

Efsa'cığım hangi sıklıkta kitap okuyorsun?

Her gün bir saat okurum. Çünkü on dakika okuyup bırakınca ertesi gün unutursun. Aynı şeyi ben de yapmıştım. Babam beni uyarmıştı. Babam da bana çok katkı sağladı, ona da teşekkür ediyorum. Mesela ben geçen sene on dakika okuyup bırakırdım. Babam, bu

* 11 yaşında, Kütahya Özel Başaran Ortaokulu öğrencisi.

** Kütahya Üniversitesi Araştırma Görevlisi.

böyle olmaz, dedi. En az otuz sayfa veya bir saat okumalısın, dedi. Ben de böyle yaparak kitapları daha iyi anladığımı keşfettim. Bu şekilde okuyarak bir kitabı iki, üç günde bitiririm.

Efsa'cığım kütüphanede zevk alarak okuduğun o kitap dışında aklına hangisi geliyor?

Çarli'nin Çikolata Fabrikası. Önce kitabını okudum sonra da filmini izledim.

Peki neden etkilenmiştin bu kitaptan?

Çarli çok cesaretli ve çikolata fabrikasının sahibine güvenen bir çocuktur. İkinci kitapta da, *Çarli'nin Cam Asansörü*'nde uzaya falan çıkıyorlar. Hem eğlenceli hem de hayal gücümü geliştireceğini düşündüm. Büyüyünce bile o kitapları okumaya devam ettim.

Peki okuyacağın kitapları neye göre seçersin?

Genellikle ben seçerim. Babamdan yardım alırım hangi yazarlardan okumalıyım. Sonra Türkçe öğretmenim bize bir liste verir. O yazarlardan, o kitaplardan alırım. Türkçe öğretmenime de teşekkür ederim. Ya da kitapların arkasını okuyarak seçerim. Okulumuzun büyük bir kütüphanesi var. Oradaki kitapların arkasındaki özetine, konusuna bakarım. Sonra bana göre olup olmadığına karar veririm, sonra okurum.

Yani babandan öneri alarak veya öğretmenin verdiği listedeki kitaplara bakarak sana uygun olanı seçiyorsun. Peki sana göre bir kitabın güzel olması için hangi özellikleri taşıması gerekir?

Eğlenceli kitapları severim. Mesela Salih Memecan'ın karikatürlerini üçüncü, dördüncü sınıfta okumaya başlamıştım. Sonra Can Yayınları'nın kitaplarını okumaya başladım. Çünkü hem eğlenceli hem duygusal, hem de maceralı oluyor. Bu yüzden seviyorum. İşte kitapların bana göre güzel olması da iç güzelliğine bir de dış güzelliğine bağlı. Duygusal olması, eğlenceli olması, kapağı, resimleri önemli.

İlgini çeken kitaplar ve kahramanlar hangileri?

Çarli, Zeytin ve Limon. En son okuduğum kitap *Dev Şeftali*, bu kitaptaki çaresiz bir çocuk var onu seviyorum. Bir de *Beyaz Gemi*.

En çok sevdiğin kitabın yazarına neler söylemek isterdin?

Çarli'nin Çikolata Fabrikası. Gerçekten büyük bir hayal gücü varmış. Bu kitabı çok sevdiğimi, çok beğendiğimi söyledim. Tam bana göre bir kitap derdim.

Kitap okumayan arkadaşların sence neleri kaçırıyorlar?

Çoğu şeyi kaybediyorlar. İnsan mesela dünyayı gezerek ve kitap okuyarak çok iyi öğrenebilir. Onlar da kitap okumazsa neyin nerde olduğunu bilemezler. Mesela kitap okuyanların kelime hazinesi fazla oluyor. Daha bilgili oluyorlar. Mesela öğretmen, sevgi nedir? dediğinde hemen cevaplıyorlar. Ama bazıları biliyorum ama söyleyemiyorum, diyor. Kitap okuyanlar daha güzel cümleler kuruyorlar. Çünkü farklı farklı yazarların cümleleri farklı. Onlar da o yazarlara uyarak farklı farklı cümleler kuruyorlar. Bir de okumayanlar hep aynı şey üzerinde konuşurlar. Ama kitap okudukça insan farklı farklı konulara değinebiliyor. İnsan ne kadar zengin, varlıklı olursa olsun kitap okumadıkça hiçbir değeri yok bence.

Kitap okumayan arkadaşlarına neler söylemek istersin?

Ne diyelim ki. Okusunlar. Kitap okumayan bir arkadaşım var. Sınavlarda, paragraf sorularında ilişki kuramıyor. Arkadaşlarıyla ilişkisinde de biraz kaba.

Kitap okusaydı daha nazik ve düşünceli mi olurdu?

Evet ama kitabına da bağlı. Çünkü içinde argo kelime geçen kitaplar okursa tabii kaba olur. Yani kitap okudum der ama. Ama biraz daha romana dayalı çok güzel kitaplar var. Mesela Behiç Ak bir de Sevim Ak var. İşte onları okursa daha iyi olabilir.